

DEBRECENI PROTESTÁNS LAP

EGYHÁZI ÉS ISKOLAI HETI KÖZLÖNY.

SZERKESZTIK: DR. KUN BÉLA ÉS DR. RÉVÉSZ IMRE.

Megjelenik minden szombaton.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
DEBRECEN, KOLLÉGIUM.

Előfizetési ár félévre hét pengő.

A bethlehemi ablak.

A mai Bethlehemnek azon a pontján, ahol a kegyes hagyomány szerint a Krisztus Urunk születéshelyéül szolgáló karavánscráj állott volna, ősrégi keresztény időkől származó bazilika emelkedik. Minden ékes és szép ebben a bazilikában, csak egy nagy baja van neki: az, hogy ide is, akárcsak a jeruzsálemi „Szent-Sír-templomba”, régi idők óta befészkelte magát a felekezeti gyűlölség, amely azután, a zsidó és mohammedán lakosság nem kis elégtételére, időnként szomorúnál-szomorúbb s egyúttal nevelésnél-nevelésesebb jelenetek és jelenségek forrása szokott lenni. Egy nemrég ott járt francia író (H. Bordeaux) most arról számol, hogy van a bethlehemi bazilikának egy ablaka, amellyel a következő különös dolog történt. Mivel a templomot a római katolikusok, a görögkeletiek és az örmények három részre osztva birtokolják, ez az ablak éppen egy olyan falba esett bele, amely az örmény részhez tartozik; az általa megvilágított kápolna azonban már a görögkeletieké, viszont az a kert, amelyre néz az ablak, a római katolikusok (franciskánus klostrom) tulajdona. Ennek következtében ez az ablak állandóan *mosatlan*. A templom kizárólagos birtokáért mindegyik felekezet kész volna egy kanál vízben megfojtani a másikat, — de a közösen birtokolt ablak tisztántartását mindegyik a másiktól várja s természetesen hiába várja. Legutoljára tíz esztendővel ezelőtt mosták meg ezt a gazdátlan ablakot, a Palesztinát akkor kormányzó Dzsemál basának a rendeletéből, mely hihetetlen és zsarnoki beavatkozás természetesen méltó megbotránkozást keltett mindhárom keresztény felekezet ajtatos hívei között.

Karácsonykor mindnyájunknak érdemes egy kicsit lélekben megcsöndesedve és megálázkodva megállanunk a bethlehemi jászolbölcső előtt és elgondolkozni a mi nagy sok — mosatlan ablakainkról. Mennyi hatalmas és ékes bazilikát épített a kereszténység közel kétezer év alatt e jászolbölcső fölé: remekül kidolgozott tanrendszereket, nagyszerű jogi intéz-

ményeket, kulturákat, társadalmakat, ezeréves álmokat! De minden ilyen épületben voltak s ma inkább vannak, mint bármikor, mosatlan ablakok. Olyan pontok, amelyek különösképen arra volnának rendeltetve, hogy rajtuk keresztül tisztán és töretlenül áradjon be a világosság a templom belsejébe, de amelyeknek tisztaságával a versengő keresztény felekezetek, pártok és egyének egyike sem gondol, mert egyik sem akar a gazdájuk lenni. Hogy az egyház — valamelyik egyház — mint intézmény fennmaradjon, az főgondja minden felekezeti keresztényeknek: természetesen leginkább úgy, hogy a saját egyházuk maradjon fenn minden áron s a másik pedig vesszen minden áron. De hogy az egyháznak legyen nagyon sok és nagyon tiszta, tündöklő lelki ablaka, amelyeken keresztül a Szeretet lelkének örök napja, az élő, ható és uralkodó Krisztus ereje akadálytalanul tudjon eláradni az egyház életében s elérni annak minden zegezugába: ez az intézményes egyházak számára még ma is igen másodrendű kérdés — elannyira, hogy a legtöbb ügy titokban szívesen venné, ha a feladatának ezt a részét, az ablakok tisztántartását, szépen elégvezné helyette valamelyik másik, természetesen úgy, hogy azért az ország, a hatalom és a dicsőség tovább is osztatlanul az övé maradjon.

A másik persze rendszerint ugyanúgy gondolkodik és az ablakok tovább is mosatlan maradnak. Ellenben nagyon gyakran jó a hitetlenség vagy a nem krisztusi hit és ő gondoskodik a vastag szennyréleg eltávolításáról. Hogy kiengedték a Krisztus egyházai a kezükből világszerte a caritást, méginkább pedig a társadalmi igazságosság örök messiánizmusát! És hogy kisajátította ezeket magának a világiasság, nagyon sokszor a nyílt hitetlenség és istenellenesség! Még elgondolni is szörnyű, hogy legyen egy olyan „keresztény” világ, amelyben a legkeresztényebb eszményekért: világbékéért, embertestvériségért, bűn és szegénység életronszólo hatalmainak lelküzdéséért túlnyomólag nem keresztények dolgoznak és viaskodnak: ahol kell, még szenvednek is.

A bethlehemi gyermek nem ezért jött.

Ő nem gyertyafény akart lenni a karácsonyfánkon, hanem napfény, amely a szívünk ablakán süt és lángol keresztül. Ő nem eltemetkezni akart intézményes egyházak kongó historiai boltíve alá, hanem újjászületett egyéneken és emberi közösségeken újra, meg újra feltámadni. És Ő előtt minden, tiszteletére emelt és nevére szentelt emberi épület: egyház és theologia, hagyomány és eszmény, politika és kultúra, mind csak annyit ér, amennyi tiszta, engedelmes, az Ő fényét csökkenés nélkül átbocsátó lelki ablaka van.

Magyar református egyházam: karácsonykor ezzel a mértékkel mérd meg magad — ünnep után pedig léss hozzá sietve (amennyiben ünnep előtt elmaradt volna) az ablakmosáshoz!

R. I.

A magyar hitújítás története a katolikus középiskolákban.

— Reflexiók dr. Szekfű Gyula cikkére. —

Akik a Magyar Kultúra jezsuita folyóiratot a mi táborunkból figyelemmel kísérik, nem csekély meglepetéssel olvasták annak decemberi számában dr. Szekfű Gyula jónévű történetírónak fenti című cikkét. A meglepetés oka kettős volt. Az egyik maga az a száraz tény, hogy Szekfű a Magyar Kultúra munkatársai között szerepel, a másik oka a meglepetésnek — a cikk maga.

Szekfű a katolikus középiskolák történelem tanárainak kíván segítségére lenni a „hitújítás” kérdésének a tárgyalásánál. Mert, amint cikkéből megtudjuk: a tankönyvszerzők, illetve a tankönyvek alapján tanító tanárok zavarba jönnek, amikor e „kényes” kérdéshez érkeznek el. „Pár szaggatott, összefüggéstelen mondattal magyarázzák a katolikus védekezés tehetetlenségét” s azt a benyomást kellik, hogy „XVI-ik században a magyar katolikus egyház és hitélete nem felelt meg többé százados feladatainak”. Így sikkad el szerinte (és éppen a történetészek kezén) a katolicizmus igaza és születik meg az a téves közfelfogás, hogy a reformáció idején a katolikus egyház Magyarországon annyira beteg volt, oly belső szervi bajokban szenvedett, hogy amidőn még békés eszközökkel: tanítás, műveltség, könyvnyomtatás, prédikáció eszközeivel folyt a harc, ki sem mert állani a küzdőterre; csakis később, a XVIII-ik században, mikor hatalmi eszközök, elnyomás és erőszak eszközei állottak rendelkezésére, kísérelte meg a harcot és tudta hatalmát helyreállítani.

Szekfű szerint mindez indokolatlan és igazságtalan következtetés s a cikkében megadott szempontokkal helyre akarja állítani az igazság mérlegét, hogy a tömegeket nevelő iskolák által az e kérdésben megnyilvánuló antikatholikus felfogás megváltozzék.

Lássuk, miben áll az ő sokat ígérő receptje? Szerinte a protestantizmus hazánkban gyors elterjedésének fő, vagy épen kizárólagos oka az, hogy a feltörekvő protestantizmussal szemben olyan katolikus egyház állott, amelyet politikai és anyagi érdekből erőszakosan kiforgattak birtokából és befolyásából s melynek „személyete” is véglegesen fogyóban volt. Lehetetlenné vált a papnevelés, a szemináriumok fenntartása, a külföldi iskoláztatás és a hazai iskolák fenntartása. A külső eszközökkel legyöngíteti katolikus egyház által elhagyott területeken azután, amikor már a katolikus pap eltűnt, az űrt beöltendő s a lelki szükségletet kielégítendő, megjelent a predikátor. Az ő értelmezése szerint nem beszélhetünk tehát két ellentétes vallási irányzatnak a mérkőzéséről, legkevésbé arról, hogy a protestantizmus a maga nagyobb aktivitásával és belső erejével hódította volna el a lelkeket.

Megvallom, ez a felfogás teljesen új előttem és mindenestre szokatlan és merész beállítás az eddig általában másképpen tudott dolgoknak. A kérdés most már csak az, hogy helyálló-e ez az új beállítás?

Fogadjuk el Szekfű ama ténybeli állítását, hogy a katolikus egyház abban az időben hi volt forgatva birtokából és befolyásából s ezért nem védekezhetett. És a másik fél, a protestantizmus? Ez sem rendelkezett sem dominiumok, sem politikai befolyás felett. Külső körülményekben tehát legrosszabb esetben is egyenlőknek tekintendők a küzdő felek. A predikátor valóban szegény volt, néhol szinte jobbágy sorban élt. És mégis hódított. A szervezkedő stádiumában levő protestáns egyház könyvnyomdát a templomok és iskolák százait teremtette meg, gondoskodott lelkipásztorok és tanítók képzéséről nem az anyag, hanem a lélek erejével. Mégis kell tehát lenni itt egy olyan tényezőnek is, amelyről Szekfű nem akar tudni és amit a történelemből egyszerűen elóhajt tüntetni. És ez a tényező a protestantizmus nagyobb lelkisége, belső ereje és az általa hirdetett igazságoknak tisztasága és hatalma. Ilyen értelemben kellett volna Szekfűnek értelmezni dr. Révész Imrének általa idézett ama megállapítását, hogy az egyháztörténetnek nem szabad meglepednie a vallásos érzés, a vallásbeli szükséglet, mint hatalmas lelki hajtóerő folytonos jelenvoltáról.

A tény az, hogy a feltörekvő protestantizmussal nemcsak a — mondjuk — külső befolyásában veszített, hanem a belsőleg elernyedő katolikus egyház állott szemben, amely abban az időben az új lendületet hozó tridentinai zsinat előtti elesett állapotában volt még.

Hogy milyen volt a reformáció idején és azt megelőzőleg a katolikus egyház belső állapota, arra nézve a történelem sok olyan kétségtelen bizonyosságú adatot szolgáltat, amelyet

lehetetlen éppen Szekfű Gyulának nem ismer-
nie. Én itt ízelelként csupán Galeott-ra, a Má-
tyás udvarában élt olasz humanistára hivatko-
zom, éppen magyar vonatkozásai miatt. Ez a
humanista szintén nem valami kedvező im-
pressziókat szerzett e tekintetben. A „De dictis
et facis Mathiae regis“ c. munkájában kevély-
séggel, vad indulatossággal, kapzsisággal, az
isteniszteletek elhanyagolásával, torkossággal,
a nőknek való tulságos hódolattal és tunya-
sággal vádolja a papokat, akik mindig lusták
és álmosak és az isteni szolgálattal mitsem tör-
ődve, rendszeren délig nyújtózkodnak az ágy-
ban. Ebben az általánosításban bizonytalanság
túlzás is, de bizonytalanság van igazság is. Kérde-
zem: az az egyház, amelynek — ha csak rész-
ben is — ilyen „személyzete“ volt, tudhatott-é
ellenállani a reformációnak, mely az ő predi-
kátoraiban e hanyatló világgal az „új ég és új
föld“ ígéretének hirtelen érdemlő prófétáit álli-
totta szembe, kik az elegendetlen ígét az édes
magyar anyanyelven hirdették?

Az, amit Szekfű cikkében elmond a refor-
máció gyors elterjedésének okairól, lehet igaz-
ság, de legjobb eszébe is csak féligazság. Az
éremnek másik oldala is van, amelyet fentiek-
ben próbálkoztam megmutatni. A történetírónak
a régi klasszikus elv szerint *sine ira et studio*
kell munkálkodnia, mert különben a törté-
nelmi igazság elsikkad a kezén.

Berettyóújfalú.

Dr. Hajdú Gyula.

A mai Genf, a mai kálvinizmus.

(Folytatás.)

A lelkész munkája.

Az ígéhirdetés mellett a lelkész másik nagy
feladata a vallásitanítás. A lelkészi díjlevél he-
három vallásóra adására kötelezi a lelképász-
tort. E három órát adni nem akaró, vagy nem
tudó lelkész fizetésének egy bizonyos, kicsiny
százalékát köteles az őt helyettesítőnek át-
engedni, azaz a központi pénztár (Caisse cen-
trale) levonja azt fizetéséből, helyettesítésről
pedig a vallásitanítás felügyelője gondoskodik.
A genfi kanton területén 240 vallásórát adnak
hetente a lelkészek s helyetteseik. Ennek min-
denki kívánsága, érdekei szerinti beosztása
nem kis dolog, annál is inkább, mivel a vallás-
tanítás, mind minden, a szeparációt kimondott
államban, úgy itt sem kötelező. Az állami is-
kola igazgatói még névsort, termet, fűtést, vilá-
gítást sem kötelesek adni, nem ellenőrzik a
vallásórára járást, a bizonyítványba fel sem
veszik a ker. vallásstanból megérdemelt jegyet.
Ilyen körülmények között a vallást tanítóknak
mindig csak a tanórák előtti, méginkább utáni
idő áll rendelkezésükre, mely alatt a munkába
még nem szokott, vagy már kifáradt gyermek-
kel igen nehéz kielégítő eredményt is elérni.
De ezen akadályok nem arra szolgálnak, hogy

megöljék, sőt éppen arra, hogy még maga-
sabbra fokozzák a lelkesedést, odaadást. A val-
lásitanítás felügyelő által beosztott lelkészek,
vagy a felügyelő által megbízott helyettesek
által adott vallásórákra a tanulók 85—90%-a
eljár rendszeren, mulasztásait igazolja, kis érte-
sítő könyvecskéjét havonta láttaoztatja a
szülővel, ki az előmenetelről így elég sűrűn
van értesülve s láthatja a gyermekének lelki
fejléséről. A felügyelő eljár az órákra, ellen-
őrzi azok pontos megtartását s az egyházvizsgá-
lat kiterjed a lelkész ilyenmő tevékenységére
is. A vizitációval megbízott egyházi s világi
személyek már egy félévvel az ünnepélyes, hi-
vatalos látogatás előtt elmehetnek s el is men-
nek a lelkész vallásitanító munkáját felülbírálni.
A hivatalos egyházlátogatás (melynek módjáról
legközelebb írok) egyebek mellett a vasár-
nap i skolát is meghallgatja, nemesak a jegyző-
könyveket. — A vallásitanítás a 15—16 éves nő-
vendéknél konfirmációi oktatássá lesz. Ezen
oktatás ideje városban egy, falun két év. Be-
tetőzője a konfirmációs vizsga. Fiúk, lányok
külön konfirmációi oktatásban részesülnek,
hetente két-két órán. A heti három vallásóra
tartása még átruházható másra a kellő tiszte-
letdíj átruházása mellett, de a konfirmandusok
oktatása nem, az az ottani lelkészeknek el-
engedhetetlen kötelessége, de egyben szent joga
is, hiszen ott formálja jövődő híveit, az egyház
leendő támaszát, a jövődő szüléket, kiktől
függ Isten után az egyház virágzása. Június kö-
zepén van a nagy nyilvános vallásvizsga, me-
lyen a Consistorium megbízottja elnököl s
mond buzdító beszédet a szülékhez, gyerme-
kekhez, miután már mindenki elmondta a
maga feleletét a feltett kérdésekre. A Szent Pé-
ter főtemplom tele van ünneplő sereggel. —
A vizsga végén minden osztály legkiválóbb nő-
vendékei megkapják a jutalomkönyvet s utána
kicsik és nagyok buzgó imában forrnak egybe,
a hatalmas templom hordoz a fényes mult meg-
elevenül, a jelen és jövő újra és újra szívébe
vési a kálvini örökség boldog, nagy felelősség-
érzetét, elkötelezését. A tanítás szelleme nem
egységes. Mint az ígéhirdetés, úgy a munka is
a lelkész saját felelősségére van bízva. Az ő
„szabadsága nem korlátozható sem hitvallás,
sem liturgiai formulák által“ (35. §) s így meg-
történik az az eset, hogy míg egyik lelkész va-
lamelyik könyvet fogadja el vezérfonalul s be-
tanítatja azt szóról-szóra, a másik lelkész egy-
általán nem tartja szükségesnek, hogy tan-
könyvet véiessen a növendékkel, hanem csu-
pán magyarázatait kívánja, kéri számon a gyer-
meektől; viszont a harmadik a bibliát veszi
irányadóul s azt olvastatva, adja meg a szüksé-
ges magyarázatokat. A genfiiek szerint minde-
nik út jó és célravezető, ha őszinte, igaz, oda-
adó lélek, Isten nagy nevének dicsőségére mun-
kálkozó szív alkalmazza a módszereket, ha e
lelkek megtalálták az ő Megváltójukat s legjobb
erőiket állítják az úgy szolgálatára.

A lelkész liturgialis tevékenységeit az egyszerűség, bensőség, célszerűség jellemzik. Ismertető cikksorozatomban elején külön-külön írtam e tevékenységekről lehető összes vonatkozásban. Itt csupán azt említem még, hogy a nagyszámú lelkész között igen eloszlik ez a gond is. A parókiák s az azokon belüli körzetek hívei saját papjukon kívül bármelvik lelkész szolgálatát igénybe vehetik bármilyen alkalommal. E dolgok miatt surlódás nincs, hiszen külön díjazás egyik tunkelőért sincs.

Mindezen eddig felsorolt tevékenységeknek előkészítése, hatásuk további sikere, ami az emberi oldalt illeti, a lelkész pásztori munkásságában rejlik. Minden lelkésznek megvan ugyan a maga hivatalos fogadó órája, olyan időben, amikor mindenki a legkönnyebben felkeresheti, kora délutáni, estéli órában, vagy vasárnap, ám ezen hivatalos órákkal nem mérül ki a lelkésznek híveivel való foglalkozása.

A legelső munkák egyike a gyülekezet számbavétele, anyagi, erkölcsi állapotának megismerése, a nyári számbavétele. Mivel az állam nem tartja nyilván senkinek sem a vallását, sem keresztlelési, sem halotti anyakönyvi kivonaton, sem házassági tanúsítványon, így a lelkész végzi gyülekezetének népmozgalmi adatainak összeállítását. Ezen munkát a hívek látogatása, megismerése, róluk való gond, érdeklődés nélkül megcsinálni nem lehet. A lelkész értesíti azon lelkésztestvérségét, kinek gyülekezetébe költözött az ő egyik-másik híve; tudomást szerez hívei betegségéről s meglátogatja őket otthon, vagy a kórházban; olvasnivalót szerez egyiknek, a másiknak ügyes-bajos dolgát intézi el. A lelkész a békebíró a gyűlölködő házaspárok között, vigasztalója az árvának, özvegynek. Látogatásai nem üres vizitek, nem lesznek lakomázások, vig barátkozás alkalmává. Van baj elég, erre nem jut idő. Az egyházatlanokat, kételkedőket, istentagadókat nem folytonos szidással, ostorozással, csendőrszuronnal gyógyítják ki Genfben ezen bűneikből, hanem lassú, kitartó, szeretetteljes munkával, az elvesztett századik báránnyt sajnáló, minden eszközzel megmenteni törekvő jósággal. A lelkész nem áll hivatalból mindenek felett, hanem kiérdemelni törekszik az önkénytelen tiszteletet, részt vevén olyan dolgokban is, mire nálunk gondolni sem mernének. Egyik pap elvállalta a színi előadásnak nemcsak rendezését, de főszerepét is, éppen pásztori közelességérzetből, hogy megmutassa, miszerint a színpad is lehet evangélizációs eszköz s ő is részt vesz híveinek örömeiben, szórakoztatásában. A darab különben Luther korában lejátszódó, a nagy vallásos átmeneti kort jeleníti meg. A lelkész pasztorációs munkájának legnehezebb része nem az egyéni lelki gondozás, hanem a parókia körül csoportosuló egyetemen életének láthatatlan dirigálása. Ez az igazi próbája a lelkész dirigáló lelkének, akaraterejének, a küzdő erők feletti

uralmának, az ő igazi örüllői mivoltának. Ezen tevékenységekről szeretnék legközelebbi alkalommal írni.

Dr. I. E.

Iskola

Meghosszabbítsuk-e a nagy szünidőt?

Ez évben a nyár eleje és közepe esős, hűvös volt. Ezért a fürdőhelyeken sok panasz hangzott el és mivel a tulajdonképpeni kánikula szeptemberre toltódott ki, a Balatonmentéről kérvényezés indult meg a közoktatásiügyi Miniszterhez, hogy a nagy szünidőt hosszabbítsa meg szeptember közepéig. A Miniszter, az abnormis időjárásra tekintettel, a kérelmet ez évre teljesítette, mégpedig először csak kifejezetten Budapestre, azután az egész Csonkaországra.

Mivel a hírlapi közleményekből arra lehet következtetni, hogy ezen intézkedést szándékoznak állandósítani, nekünk is foglalkoznunk kell e dologgal. Vizsgáljuk meg azért egészen tárgyilagosan, hogy nekünk van-e szükségünk a nagy szünidő meghosszabbítására, kívánatos-e ez akár pedagógiai, akár családi szempontból?

Növendékeink túlnyomó része földműves szülők gyermeke. Úgy a szülők, mint a gyermekek itthon vannak augusztus végén, tehát az iskolai évet szept. 1-én meg lehet nyitni. Tapasztalásból tudjuk, hogy az intelligens szülők is hazatérnek ezidőre a nyaralásból. Nálunk tehát nincs semmi ok a nagy szünidő meghosszabbítására. Budapesten más a helyzet. Ott a szülők közt földművelő egyetlenegy sincs. Ha a budapesti kereskedőknek, gyárosoknak, gyári munkásoknak, hivatalnokoknak előnyös a szept. közepéig való fürdön maradás, ám legyen, részükre hosszabbítsák meg a nagy szünidőt, de ezt ránk, vidékiekre ne terjesszék ki.

Egy újságcikkéből olvastam Petri Pál államtitkár nyilatkozatát, hogyha a nagy szünidő meghosszabbítását állandósítják, az esetben az iskolai évet később zárják be, vagyis azt a két heti tanítási időt átteszik június végére. Ebből pedig mi nem kérünk, mert tudjuk mindnyájan, hogy nálunk júniusban és pedig nemcsak június végén, hanem már június elején is, oly nagy a hőség, hogy a tanítás csaknem teljesen lehetetlen, a növendékek a rekkenő melegtől az iskolában egymásután elaludnak.

Bátran kimondhatjuk, hogy júniusban a növendékek nemhogy tanulnának, hanem inkább felejtenek. Mi Törökszentmiklóson a miniszteri, illetőleg püspöki rendeletben engedélyezett szünidő meghosszabbítással nem élünk. A tanévet szept. 1-én megkezdjük. E helyett azonban abban állapodtunk meg, hogy ezt a kérdéses 12 napot felhasználjuk majd a télen, amikor a gyenge és hiányos ruházatkodás miatt igen sok növendékünk szenved és mulaszt a nagy hidegben. Ha a télen adjuk ki a 12 nap szünidőt, jót teszünk vele a növendékeknek is, a szülőknek is, de a 12 napi szénmegtakarítással jót teszünk egyházunk pénztárának is.

A feltett kérdésre tehát válaszom ez: mivel nincs rá semmi ok, a nagy szünetet ne hosszabítsuk meg, hanem e helyett adjunk telen szünetet.

Zeke Dániel,
református tanító.

Irodalom

Kis királyok, apró szentek, parányi próféták.
irta: *Felméri Albert aszalói lelkész. 8° 16 lap.*
Miskolc 1926. Ára 10,000 korona. A gyermek értékelésének himnusza ez a tanulmányok is beillő beszéd, amelyet szerzője az abaújszászi iskolás-gyermek kulturnapján, a sátoraljúj helyi Kazinczy-körben és a miskolci szabad főiskolán mondott el. A rendkívül tartalmas és igen szép formájú — mindössze néhol kissé túl-stilizált — dolgozattal szerzője az átlagot messze meghaladó módon, tehát igen méltóképen reprezentálta a mai magyar kálvinista lelképásztor irodalmi és kulturális színvonalát. ri.

Andrássy Kálmán egy újabb munkájára hirdet előfizetést a Kálvineum. A folyó év elején megjelent Bibliamagyarzatokat rövid idő alatt megvette a szerző művei iránt érdeklődő közönség. A kiadó közöhangnak vél és akar eleget tenni, mikor „Szenvedéstől a diadalomig” cím alatt, a böjti úrvacsoraosztástól pünköstig terjedő vasárnapokra s ünnepekre ad ki 16 egyházi beszédet. A mű előfizetési ára 25,000, bolti ára 40,000 korona. Előfizetni a kiadónál (Kiss Ferenc, Debrecen, Kollégium) a 6705. számú „Kálvineum Debrecen” jelzésű befizetési lapon 1927 január 15-ig lehet. A mű február elején bérmentve a megrendelők kezébe jut.

Virágoskert képes gyermeklap karácsonyi száma igen változatos és gazdag tartalommal jelent meg. Mennyei üzenetek, mesék, versek, képek sokasága tesz kedvessé a lapot minden gyermek előtt. Aki január 1-től a lapra félévre 30,000 koronával előfizet, díjmentesen megkapja a lap karácsonyi számát és a „Virágoskert” 100 lapos képes Gyermeknapját. A hetenként megjelenő szép gyermeklapot melegen ajánljuk olvasóink figyelmébe.

Halottaink

Id. Kontra Imre ny. lelképásztor, volt egyházmegyei tanácsbíró, életének 77. boldog házasságának 52. évében Tahitótfaluban elhunyt. Özvegye, három gyermeke, hat unokája siratja az elköltözöttet. Az Úr kötözze be a megtörött szíveket. Áldott legyen emlékezete!

Kerékgyártó József debreceni tanító 57 éves korában, hosszas szenvedés után elhunyt. Temetése kartársai és tisztelői nagy részvéte mellett december 22-én ment végbe. Áldott legyen emlékezete!

Különfelek

Boldog és üdvösséges karácsony ünnepeket kívánunk lapunk minden olvasójának és hártjának.

Az előfizetési díjakkal most, az esztendő végén is, még sokan hátralékban vannak. Nagyön kérjük, szíveskedjenek úgy ezeket, mint a hirdetési díjakat beküldeni. Postatakarék-pénztári csekkszámra 43,316.

Gróf Degenfeld József egyházkerületi főgondnokunk december 21-én töltötte be 79-ik életévét. Magas korában is állandó figyelemmel kíséri egyházunk életének minden mozzanatát s főgondnoki tisztét éppenúgy nem pusztán méltóságnak tekinti, mint legszebb férfikorában. Valóban ő anyaszentegyházunknak első munkása. A Gondviselés óvja és tartsa meg életét még sokáig.

Dr. Erdős József professzort, aki ez év augusztus havában betöltötte élete 70-ik évét, a vallás- és közoktatásügyi miniszter az egyetem és a tudomány érdekében tovább szolgálásra szólította fel. Dr. Erdős, ámbár a nyugalombavonulásra meg volna minden jogosultsága, a kitüntető felhívás folytán továbbra is megmarad szolgálatában, amelyet fiatal buzgósággal és öreg tudománnyal minden tisztelettel kiérdemelve lát el. A Theologiai Szemle legutóbbi számát ebből az alkalomból az ő tiszteletére állította össze a szerkesztőség és ezt az ünnepi számot szerény, de meleg ünnepegy keretében nyújtották át december 22-én az ősz tudósoknak. Az ünnepelt lakásán megjelentek: dr. Baltazár Dezső püspök, Sass Béla, dr. Pokoly József, dr. Varga Zsigmond, Csikesz Sándor hittudományi, dr. Kun Béla és dr. Tóth Lajos jogkari, dr. Darkó Jenő bölcsészeti egyetemi tanárok, dr. Révész Imre egyházkerületi főjegyző, Karai Sándor kollégiumi igazgató, Baja Mihály és Kolozsváry László lelkészek s az ünnepelt más tisztelői. Elsőnek dr. Baltazár Dezső püspök üdvözölte a kitünő professzort úgy maga, mint a Lelkészegyesület nevében, azután pedig a Tisza István Tudományos Társaság üdvözlését tolmácsolta dr. Pokoly József elnök. Erdős professzor mindakét üdvözlésre külön válaszolt. A megjelentek azal a kívánsággal búcsúztak a nagyérdemű tudóstól, hogy nyolcvanadik születése napján is hasonló jó erőben s egészségben üdvözölhessék. Ezt kívánjuk mi is, kiket Erdős Józsefhez a tiszteletnek, szeretetnek és együttműködésnek sok kedves kapesa lüz.

Dr. Baltazár Dezső püspökünk karácsony ünnep alkalmából a szeretetadományok céljára rendelkezésére álló összegből harmincegy millió koronát osztott szét. Kisebb adományokon kívül négy szegény családnak — ahány, annyi léle vallású — juttatott egy-egymillió koronát. Két arraszoruló vizsgázónak vizsgadíjra kétmillió koronát; az Ottó hadi árvaháznak, a rom. kath. Zita árvaháznak, az ágostai hitvallású iskola szegény gyermekeinek, a zsidó gimnázium szegény tanulóinak egy-egymilliót; a Patronázs-egylet, a Nőegylet, a gyermek-klinika karácsonyfaakciójára egy-egymilliót, az

elmeklinika és a székelydiákok karácsonyára fél-félmilliót s a Kálvinista templomegyesület karácsonyi segélyére tízmilliót. Ezek az adományok nem voltak a napilapokban közzétéve s mi is csak kerülő úton ástuk ki ezeket az adatokat. Az Isten megfizet nyilván.

A Templomegyesület karácsonyra 153 pár cipőt és harisnyát, 150 alsóruhát és 800 gyermeknek kenyeret, szalonnát osztott ki.

A karácsonyi szünet a debreceni református főgimnáziumban és tanítóképzőben december 18-án déltől január 4-ig tart.

Vallásstanárképesítő vizsga január 12-én lesz Pápán. A vizsgára ezideig egy jelölt jelentkezett.

Új bányai református esperes. Szabolcska Mihály helyére esperesül Zöld Mihály végvári lelkész választották.

A nemrég elhalt Szondy Lajos igazgatótanító 500.000 koronát hagyományozott a kollégiumi Kántusnak.

Új be lehemes játékot mutatott be szombaton és vasárnap a Pacsirta-utcai református elemi iskola ifjúsági vöröskereszt csoportja, a Kossuth-utcai iskolás lányok közreműködésével. A pásztorjátékot s a benne előforduló dalokat Jámbor Lajos tanító írta és tanította be.

A Jótékony Nőegylet szokásos karácsonyi ünnepélye, illetve a szeretetadományok kiosztása december 21-én volt Debrecenben. Ez alkalommal 200 szegény részesített élelmiszert, egy-egy meleg ruha és pénzbeli adományban.

Karácsonyi áhítatok a Kossuth-utcai templomban. A Kossuth-utcai templomban karácsony hetében mindennap, délután 5 órakor esteli áhítatok voltak, rövid egyházi beszéddel. Az áhítatot végezték Baja Mihály, dr. Dancsházy Sándor, Madar Zoltán, Magyar Bertalan, Hegedüs Kálmán, Tukacs György. Pénteken, karácsony estéjén pedig vallásos este volt. Bibliát magyarázott vitéz Huszár Endre tábori lelkész, énekelt a helyőrségi énekhar, szavalt Madar Zoltán.

A debreceni Patronázs-Egyesület több, mint 300 szegényt részesített szeretetajándékokban. A református főgimnázium tornatermében vasárnap délután az Egyesület jól sikerült szeretetünnepélyt tartott. A tornateremben hatalmas karácsonyfa állott, mely meg volt rakva cukorral és alatta voltak a szeretetadományok. Az ünnepélyt a Templomegyesület énekkara nyitotta meg. Dr. Baltazár Dezső püspök gyönyörű imája után, Sass Béláné vezetésével megkezdődött az adományok kiosztása. Az egyesület mintegy 40 millió értéket osztott szét. Az adományokból 300-an részesültek.

Új segédlelkész Debrecenben. Juhász Jenő segédlelkész távozásával megüresedett segédlelkézi állásra püspök úr Bagdi Dánielt rendelte. Isten áldását kérjük a távozó és az új segédlelkész munkájára egyaránt.

A jótékony karácsonyfavásár szép sikerrel végződött. Másfél hélig tartott a Patronázs-Egyesület és a Templomegyesület karácsonyfavásár akciója. A legszűbb fenyőfák kerültek igen olcsó árért a közönség birtokába. Az árusítást, mely négy helyen történt, a Patronázs- és Templomegyesület lelkes nőtagjai végezték. A tiszta jövedelem a szegény gyermekek karácsonyi felruházására fordított.

Támogatás a diakonisszáknak. A tisztántúli református egyházkerület a debreceni diakonissza-intézet és árvaház részére támogatást kért Debrecen városától. A kérvény jelenleg a jog- és pénzügyi-bizottság előtt van.

Debreceni legátusok a karácsonyi szent ünnepekre: Petneházy Gyula, Tóbiás József, Nemcsik Endre, Kálmándy Bertalan, Király Kálmán IV. éves hittanhallgatók.

Az olvasókörök. Bármennyire tartózkodunk is minden politikai tárgyalástól, az alábbi levelet mégis közöljük, mert annak nemcsak politikai jelentősége van. A levél így hangzik: Tisztelt Szerkesztő Uram! Nem tudom, méltóztattak-e megfigyelni, hogy a legutóbbi képviselőválasztáson milyen módon oszlottak meg a szavazatok Debrecenben, az úgynevezett kertészekben. Két kert van itt olyan, amelyben nagy számmal laknak az emberek, annyira, hogy ez a két kert a képviselőválasztásnál két-két szavazókörre oszlik. Valóságos külön városrészek ezek, amelyekben külön-külön olvasókör is áll fenn. A Homokkertben „református”-nak nevezi magát az olvasókör, a Csapókerthen ellenben „függetlenségi és 48-as”-nak mondja magát. De úgy látszik, ez az utóbbi is nagyjából reformátusokból áll, mert nemrég, éppen az országos református presbiteri konferencia napján tartott zászlószentelési ünnepe alkalmával tapasztalhattuk, hogy a debreceni református egyház tekintélyes vezető emberei állanak az élén. Egyébként mind a két kertészen nagyjából egyszerű sorsú emberek laknak. No, és abban a két körzetben, amelyhez a református olvasókörrel bíró Homokkert tartozik, ezerhat szavazóból százkilencvenhat szavazott szociáldemokrata jelöltre, míg a Függetlenségi olvasókörrel bíró Csapókerthen 1555 szavazó közül nyolcszázötvenhárom volt szociáldemokrata. Rám nem tartozik s inkább csak a humor kedvéért említem meg, hogy a Homokkertben a szavazók 21 százaléka szavazott a függetlenségi jelöltre, míg a függetlenségi olvasókörrel dicsekvő Csapókerthen csak 193, vagyis az összes szavazóknak nem egészen 13 százaléka, vagyis íme, a függetlenségi-párt is jobban járt ott, ahol nem az ő nevével nevezett kaszinó van. De az tartozik rám és tartozik minden vallásos gondolkodású emberre, hogy az egyházi kapcsolatok jobban megóvnak a szociáldemokrata túlzásoktól, mint az ellenkező pártkapcsolatok. Azért én azt gondolom, hogy a polgári politikai pártok a maguk érdekében is cselekednének, ha az ilyen kertészekben a Homokkert példájára inkább református, mint ilyen vagy olyan nártú kaszinók keletkezését mozdítanák elő. Kiváló tisztelettel Szerkesztő Uramnak tisztelője, egy olyan debreceni református, aki a politikához nem ért, de a vallásosság, s különösen a református vallásosság fejlődését látni szeretné.

Adventi vallásos estélyek voltak a Kossuth-utcai és az Ispotály-templomokban advent utolsó vasánapiján. Az Ispotályban predikált dr. Erdős Károly lelkész-képző-intézeti igazgató, a Kossuth-utcán pedig Peleskey Sándor segéd-lelkész. Mindakét helyen szavalat, ének- és orgonaszámok tették változatossá az emelkedett hangú estély műsorát.

Pápa, mint püspöki székhely. A dunántúli Pápa város református egyházközsége kebelében mozgalom indult meg, hogy a másik rendes lelkészi állás megszervezésével, azt a mindenkor püspök személyével töltsék be. A mozgalom lelkes támogatásra talált és a presbitérium nemsokára foglalkozik a tervvel.

Kicszerélik a Nagytemplom óráját. A budapesti óragyár értesítette a városi tanácsot, hogy a Nagytemplom számára megrendelt új óraszerkezet egyes részeit elküldötte. Január hónapban már az új óraszerkezettel lesznek ellátva a toronyórák. Ettől fogva a teljes órákat a Rákóczi-harangra, a negyedórákat az egyik kisebb harangra fogják ütni.

A kenézli református egyház új templomának felszentelése karácsony második napján lesz.

A köröstarcsai református gyülekezet szép palásttal és főveggel ajándékozta meg szeretett hitoktatóját, Lőrincz Andrászt. Ezt a bensőséges ragaszkodást 10 évi munkásságával érte el. — Isten gazdag áldása legyen a hűséges pásztoron és a hálás gyülekezeten egyaránt.

A sarkadi református egyház presbitériuma ez ősz folyamán szervezett egyházi hitoktató-lelkészi állására egyhangú lelkesedéssel segéd-lelkészt, Juhász Gergelyt hívta meg, értékelve egy év alatt eltöltött szolgálatának érdemeit.

Harangszentelés volt Komlódtótfaluban november 21-én. Az egyház örömnepét emelte az, hogy — mint a Szamosháton szokás — a környékből hét lelkész vett részt az ünnepélyen, melyen két új harangot adtunk át rendeltetésének. A hívek lelkesedését és áldozatkészségét pedig bizonyítja az, hogy a most beszerzett kis harang helyett a most készített nagy (150 kg.-os) harang mellé egy 250 kg.-os nagy harangot rendelt; a kicsit pedig Szlezák László, az új nagy harang elkészülése után, a beszerzési áron visszaveszi az addigi használat után is. Szép a kicsiny, 400 lelkes gyülekezet áldozatkészsége is, szép a derék Szlezák eljárása is.

Magyar sors. Ebben az évben 90-ik évfordulója van a gyufa feltalálásának. A gyufát vértesi református nemes Irinyi János találta fel. Míg a találmányon mások hihetetlen vagyonhoz jutottak, addig Irinyi szegényen halt meg. Hány Irinyi halt meg már és hány elősdi jutott vagyonhoz a magyar tehetség nyomán!

A sarkadi református nők bibliaköre karácsony ünnepére 122 fiú és leány iskolásgyermeket ruházott fel.

A pócsmegyeri református egyház negyvenhat éven át működött tanítójának, Fenyvesi Ferencnek a helyére Somodi József nagysápi kántortanítót választotta meg.

A szegedi Be hlen Gábor-Kör első alakuló közgyűlése november 23-án ment végbe a református egyetemi ifjúság egyöntetű részvételével.

A szerkesztésért és kiadásért felelős a laptulajdonos:
Dr. KUN BÉLA.

Hivatalos értesítés.

A tiszántúli református egyházkerület püspökétől.
3130---1926. szám.

Körlevél.

Nagytiszteletű Esperes Úr!

A belmisszió országon egységes és szigorúan egyházi szervezése és irányítása — amelyet egyházkerületünk az egyetemes konventi szabályzat elfogadása által önmagára nézve is kötelezővé tett — magától értődőleg megköveteli, hogy az egyes egyházközségek kebelében ezután létesülő belmissziói (gyülekezeti) munkaágak feltételül az egyházközségek vezetőségének kezdeményezésére jöjjenek létre s azok irányításával szerveztessenek meg és felügyelete alatt működjenek. Sem elvi szempontból nem helyes, sem a belterjes egyházépítés gyakorlati érdekében nem kívánatos, hogy egyházközségeinkben ezután is létesüljenek olyan belmissziói alakulatok, amelyeket az egyházközségek vezetőségétől független — bármilyen jószándékú — tényezők hoznak létre és irányítanak s amelyek a hivatalos egyházzal legföljebb csak esetleges és laza kapcsolatot tartanak fenn.

Nem óhajtható tehát a megismétlődése azoknak az eleddig gyakran s csak legújabbban is előfordult eseteknek, amikor egy, a lelkész és presbitérium kezdeményezése és irányítása nélkül létrejött belmissziói alakulat a maga alapszabályainak megerősítését minden egyházi hatóság megkerülésével, pusztán az államkormánytól kérte és kapta meg.

Felhívom tehát Nagytiszteletűségedet, hogy a bölcs vezetése alatt álló egyházközségeket hathatósan figyelmeztesse arra, hogy belmissziói alakulataik létesülésénél a lelkészek és a presbitériumok a kezdeményezést és az irányítást a kezükből ki ne engedjék — az egyházmegyei belmissziói előadót pedig utasítsa, hogy a gyülekezetek belmissziói megmozdulásait ebből a szempontból is kísérvék éber figyelemmel.

Oly belmissziói munkaágak alakulásához, amelyek valamely — a hivatalos egyháztól független — országos szervezetbe is beletartoznak (Ker. Ifjúsági és Leányegyesületek, Bethánia. Diákszövetségek stb.), vagy ha ilyenbe bele nem

Kun József késműves és műköszörüs, Debrecen, Széchenyi utca 1. sz

tartoznak is, de a hivatalos egyháztól függetlenül kívánnak szervezkedni, a lelkész és presbitérium támogatást csak azon esetben nyújtson, hogyha alapszabályait az egyházmegyei belmissziói előadó — az egyetemes konventi szabályrendelet (18—1926) 8. §-ának szellemében — megnyugtatólag véleményezi és erről az egyházkerületi belmissziói előadónak írásban jelent. E jelentésnek arra is ki kell terjednie, hogy az illető belmissziói alakulat alapszabályaiban a helyi lelkész és a presbitérium felügyeleti jogának elismerése és a helyi egyházzal való szoros együttműködés készsége megnyugtató módon kifejezésre jut-e.

Ezen feltételek és biztosítékok nélkül szervezendő belmissziói alakulatoknak az államkormánytól hozam véleményezésre — feltehetőleg minden esetben — megküldeni szokott alapszabályait — tekintet nélkül céljuk nemességére — nem fogom megerősítésre ajánlani.

Debrecen. 1926 dec. 16.

Atyafiságos szeretettel:

Dr. Baltazár Dezső,
püspök.

3146--1926. szám.

Körlevél

a kebelbeli egyházi és iskolai hatóságokhoz.

Legutóbbi egyházkerületi közgyűlésünk a 139. sz. alatt hozott határozatával a 151—22—1926. sz. közgyűlési határozat által lélekszám szerinti évi nyolc pengőfillérrel számított egyházkerületi köz-igazgatási járulék tárgyában hozott határozatának érvényét egylőre elodázta és az adózó gyülekezetek jelenlegi nehéz anyagi helyzetére tekintettel elrendelte, hogy az 1927. évi e. ker. köz-igazg. járulék lélekszám szerint 4 pengőfillérrel számított összegben 2 részletben és pedig az első félévi részlet 1927. évi április 15-ig, a II. részlet pedig 1927. évi okt. 15-ig fizetessék be az egyházmegyék által az egyházkerületi pénztárba.

Ugyanezen határozat elrendeli, hogy a dr. Révész Imre egyházkerületi főjegyző által megírt Révész Imre életrajzot úgy az összes kebelbeli egyházközségek, mint a közép- és felsőfokú iskolák könyvtáraik részére szerezzék meg.

Ugyanezen határozat egy pengőben állapítja meg a Vass Mihály gégegyi lelkész által egybeállított „Egyházkerületi Szabályrendeletek Gyűjteménye” árát. Mivel gyakran megtörténik, hogy az egyházközségek oly természetű kérdésekben fordulnak felettes hatóságaikhoz, amelyekre a választ az említett gyűjteményben megtalálhatják, nagyon kívánatos volna, ha az említett közérdekű mű minden egyházközségben rendelkezésre állana. Megrendelhető az Egyházkerületi Gazdasági Hivataltól Debrecen. Kollégium.

Ugyanezen határozat elkötelezi azokat az egyházközségeket, amelyek jogerős presbitérium határozattal kötelezettséget vállaltak az Ottó hádiárva-ház fenntartására, hogy az általuk vállalt hozzájárulási összeget a 151—1926. sz. egyházkerületi határozat szerint az egyházkerületi pénztárba fizessék be.

Debrecen, 1926 december 16.

Atyafiságos szeretettel:

Dr. Baltazár Dezső,

püspök.

3143—1926. szám.

Körlevél

az egyházmegyék espereseihez.

Az érdekeltekkel leendő közlés céljából tudatom Nagytiszteletűséggeddel, hogy a következő félévi teljes és javító lelkészképesítő vizsgálatok idejét a következőképen állapítottam meg:

I. lelkészképesítő vizsgálatra jelentkezés 1927. január hó 31-én, hétfőn d. e. 11 órakor a lelkészképzőintézet igazgatójánál. Ugyanaznap délután 3 órától zárthelyi írásbeli vizsgálat. Másnap, 1927 február hó 1-én, kedden délelőtti 9 órától I. lelkészképesítő szóbeli vizsgálat.

II. lelkészképesítő vizsgálatra jelentkezés 1927 február hó 1-én, kedden délelőtti 11 órakor az egyházkerületi lelkészi főjegyzőnél. Ugyanaznap délután 3 órától zárthelyi szóbeli vizsgálat. Másnap, 1927 február hó 2-án, szerdán délelőtti 9 órától II. lelkészképesítő szóbeli vizsgálat. Ugyanezen három napon fognak megtartatni az esetleges különbözeti és honosító vizsgálatok is.

**NEM REKLÁM,
HANEM VALÓSÁG**

TELEFON:

13-35.

28—52

hogy dús választékban gyönyörű szabású
férfi- és fiú ruhák olcsó árban a

TELEFON:

13-35.

MAGYAR RUHAIPAR

DEBRECEN LEGNAGYOBB FÉRFI és FIÚ RUHAÁRÚHÁZÁBAN

PIAC-UTCA II. SZ. (közvetlen a Bika-szálló alatt) szerezhethők be.

Közlöm továbbá, hogy a lelkészképesítő vizsgálatokra nézve legutóbbi egyházkerületi közgyűlésünk a következő határozatokat hozta:

431. szám. „A jelöltek a teljes vizsgálati és pecsédiját már házi dolgozataik beküldésével egyidejűleg tartoznak befizetni az illető bizottság elnöke felé. Ennek befizetése nélkül dolgozataik nem bíráltnak el. Viszont, ha a szóbeli vizsgálatról betegség vagy ezzel egyenértékű vis major okon kívül, bármilyen más okból maradnának el, illetőleg lépniük vissza, befizetett vizsgálati és pecsédijuk ne adassék ki, illetőleg ne számítsák be a következő alkalomra, hanem bocsátsák az egyházkerület rendelkezésére, ők pedig az újabb jelentkezés alkalmával újonnan tartozzanak megfizetni azt”.

432. szám. „Közgyűlésünk kimondja, hogy lelkészi vizsgálatok tárgyában beadott kérelmek igazolásul, amennyiben mentő okul betegség hozták fel, csakis tiszti vagy kórházi, illetve klinikai orvosi bizonyítványt fogad el, amelyben külön és kifejezetten igazoltnak kell annak a körülménynek is, hogy a kérelmező a vizsgálat napján helyváltoztatásra képtelen volt, illetőleg a vizsgálatot megelőző időben nem volt képes rendezett szellemi munka folytatására.

439. szám. „Közgyűlésünk kimondja, hogy a lelkészképesítő vizsgálatokra jelentkező lelkészjelöltek a vizsgálat költségei fejében az eddig fizetett rendes vizsgadíjakon felül fejenként 30 pengő vizsgadíjat tartoznak fizetni”.

E határozatoknak megfelelően kérem értesíteni az összes érdekelt jelölteket, hogy vizsgálati díjaikat (minthogy most már dolgozataik be vannak adva) ez egy alkalommal kivételesen 1927 január hó 5-ig tartoznak befizetni, illetőleg megküldeni a lelkészképző-intézet igazgatói, illetőleg egyházkerületi lelkészi főjegyzői hivataloknak. E befizetés megtörténte nélkül dolgozataik bírálatra kiadatni nem fognak.

Az I. és II. és különbözeti lelkészvizsgálati díjak összege a fentiek szerint $24+30=54$ pengő; ezenkívül teljes vizsgálatnál a pecsédij 6 pengő. A honosító lelkészvizsgálat díja $48+30=78$ pengő, a pecsédij 12 pengő.

Debrecen, 1926 december 16.

Atyafiságos szeretettel:

Dr. Baltazár Dezső,

püspök.

749/1926—27. etsz.

Beiratkozási hirdetmény.

A debreceni m. kir. Iisza István tudományegyetem mind a négy (református hittudományi, jog- és államtudományi, orvosi és bölcsészeti-, nyelv- és történettudományi) karán a rendes beiratkozások az 1926—27. tanév II. felére 1927 január hó 7-én kezdődnek és bezárolak 19-ig tartanak.

Utólagos beiratkozásra engedélyt február hó 10-ig az illetékes kari dékán, február hó 18-ig bezárolag az egyetem Rectora adhat. Utólagos beiratkozásnak azonban a megállapított létszám keretén belül csak azokra nézve van helye, akik valamely más főiskolán azért nem voltak felvehetőek, mert ott a létszám betelt. Ezt a körülményt azonban az illető főiskolához beadott s a létszám betelte miatt föl nem vételt igazoló dékáni záradékkal ellátott eredeti kérvény, vagy az illetékes kari dékán bizonyítványának becsatolásával tartoznak igazolni.

A tudományegyetemre a fennálló törvények és rendeletek értelmében csak oly egyének iratkozhatnak be, kik nemzethűségi és erkölcsi tekintetben feltétlenül megbízhatók és csak oly számban, amennyinek alapos kiképzése biztosítható.

E rendelkezések az előző tanévekben beiratkozva volt rendes és rendkívüli hallgatók beiratkozási jogát nem érintik, amennyiben nemzethűség szempontjából és erkölcsi tekintetben való megbízhatóságukat megfelelően igazolták.

Beiratkozni csak engedéllyel lehet.

Beiratkozásért tehát mindenkinek folyamodni kell.

A beiratkozási engedélyt kérő folyamodványt annak a karnak a dékánjához kell benyújtani amely karban a folyamodó beiratkozi kíván.

A beiratkozási engedélyt kérő folyamodványokat 1926. év december hó 15. és 31-ike között kell benyújtani.

A nemzethűség szempontjából és erkölcsi tekintetben való feltétlen megbízhatóságnak elbírálása céljából minden első ízben folyamodónak a következő okmányokat kell folyamodványához csatolnia:

1. Születési anyakönyvi kivonatot.
2. Középiskolai érettségi bizonyítványt.
3. Erkölcsi bizonyítványt folyamodónak eddigi magatartásáról, különösen nemzethűség szempontjából (városi vagy községi előjáróságtól.)
4. Közhatósági bizonyítványt a szülők foglalkozásáról, vagyoni helyzetéről s arról, mióta laknak jelen

Belvárosi Takarékpénztár R.-T.

DEBRECENI FIÓKJA

Piac-utca 53. (Hungária-épület)

Főintézet: Budapest, Apponyi-tér 5.

Telefon:
9-52, 8-40.

Foglalkozik a banküzlet minden ágával.
Betéteket a legelőnyösebb feltételek
mellett kamatoztat. Hosszulejártú köl-
csönt folyósít házakra és földbirtokokra.

Telefon:
9-52, 8-40.

legi lakóhelyükön, azelőtt hol laktak és mivel foglalkoztak.

5. Annak a középiskolának, amelyen a VIII. osztályt végezte, igazgatója által kiállított bizonyítványt eddigi magatartásáról és arról, alkamas-e főiskolára való felvételre.

A nemzeti hadsereg tényleges állományú tisztjei a m. kir. honvédelmi Miniszter írásbeli engedélyével kérhetnek beiratkozási engedélyt s akik csak az 1. 2. pont alatt említett okmányokat tartoznak bemutatni. Tényleges szolgálatban álló állami tisztviselők valamely tudománykarra csak teljes hatóságuk engedélyével iratkozhatnak be.

A beiratkozási engedély ugyanazok az egyetemnek ugyanazon karán a hallgatók egész tanulmányi idejére érvényes. Két félévi megszakítás után azonban — kivéve a katonai szolgálatra történt behívást — az engedély megszűntnek tekintendő.

A jog- és államtudományi karon előadott államszámviteltanra a kellő igazolás és az alaki előképzettség fentforgása mellett rendkívüli hallgatókul való felvétel tekintetében korlátozás ezidőszerint nem áll fent.

A tandíjat a vallás- és közoktatásügyi Miniszter úr későbbben fogja megállapítani. Egyetemünkön a testnevelés, egyelőre a férfi hallgatók részére, kötelező. Felmentés iránti kérvények bezárólag február 18-ig adandók be a rectori hivatalba.

Debrecen. 1926. évi december hó 3-án.

Dr. Helyfalvi Vitéz Géza sk.,
e. i. Rector.

A tiszántúli református egyházkerület püspökétől.
3177—1926.

A debreceni református gimnázium fennartótestülete pályázatot hirdet egy vallástani rendes tanári állásra. Javadalmazása és minősége ugyanaz, mint az állami tanári állásoké. Pályázhatnak olyan református lelkészi képesítésű egyének, akiknek lelkészi oklevelük mellett még vagy vallástanári képesítésük, vagy bármely szakcsoportból tanári oklevelük is van. Pályázati melléletek: születési anyakönyvi kivonat, érettségi bizonyítvány, lelkészi, vallástanári vagy tanári oklevel, szolgálati bizonyítványok, a forradalmak és megszállás ideje alatt tanúsított magatartás igazolása, közhatalos orvosi bizonyítvány pályázónak tanári pályára alkalmas voltáról. A kérvények 1927 március 1-ig a tiszántúli református egyházkerülethez címezve, a gimnázium igazgatóságához küldendők. Az állást 1927 szeptember hó 1-én kell elfoglalni.

Dr. Baltazár Dezső,
püspök.

Pályázat hirdetik a biharugrai református elemi iskolánál egy helyettes tanítói állásra a folyó iskolai év folyamára azzal, hogy a helyettes az állás végleges megüresedése esetén rendes tanítónak megválasztatik. Javadalma: törvény szerinti fizetés, szabadságon levő tanító lakásából egy bútorozatlan szoba. Kötelessége: a lelkész és kántor helyettesítése és a reá bízandó osztályok tanítása. (Személyes megjelenés előnyös.)

Fa-árverés.

A debreceni református Kollégium a kezelése alatt levő birtokokon az előfa-állományt árverés alá bocsátja. A debreceni ingatlanokra vonatkozólag szóbeli árverés 1927 január 3-án, d. u. 3 órakor tartatik. Ugyan e napig adhatóak be a tiszadadai ingatlanokra az írásbeli zárt ajánlatok. A kitermelendő és árverés alá bocsátandó akácfa mintegy 100 m³-t tesz ki. Az árverési feltételek a Kollégiumban, Debrecenben, továbbá Tiszadada, Tiszadob, Tiszabüd és Szent-Mihály községek községházainál megtekinthetők.

FONCIÈRE ÁLTALÁNOS BIZTOSÍTÓ INTÉZET

DEBRECENI VEZÉRÜGYNÖKSÉGE

úgyis mint a TISZÁNTULI REF. EGYHÁZKERÜLET
HIVATALOSAN SZERZŐDÖTT biztosító intézete.

ELFOGAD:

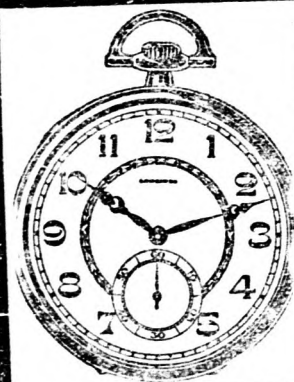
tűz-, jég-, baleset-, szavatossági-, betöré-
ses-lopás-, szá litmán- és élet-biztos tá-
sokat a legelőnyösebb feltételek mellett.

><

37—52

Leőkésznek, tanároknak, tanítóknak, presbiter-
eknek és egyháztagoknak a főtiszteletű és méltó-
ágos egyházkerületi E nökségge történt meg-
alapodás alapján külön kedvezmények.

Debrecen, Piac-u. 61. sz., II. emelet.

Debreczeni István

órásmeister

Debrecen, Péterfia-u. 8.

AAAAAAAAAAAAAAAAAAAA

Speciális órák javítása

Mindennemű órák
raktára.

MAGYAR ORSZÁGOS KÖZPONTI
TAKARÉKPÉNZTÁR
DEBRECENI FIÓKJA — PIAC-UTCA 59. SZ.

TELEFON SZÁM:
21. ÉS 101.

Sürgőnycim: MOK. ÁR. Alapított 1872-ben.

Nemzeti Hitelintézet R.-T.

Debreceni fiókja — Kossuth-utca 7. sz.

Telefonsz.
350.

Főintézet:

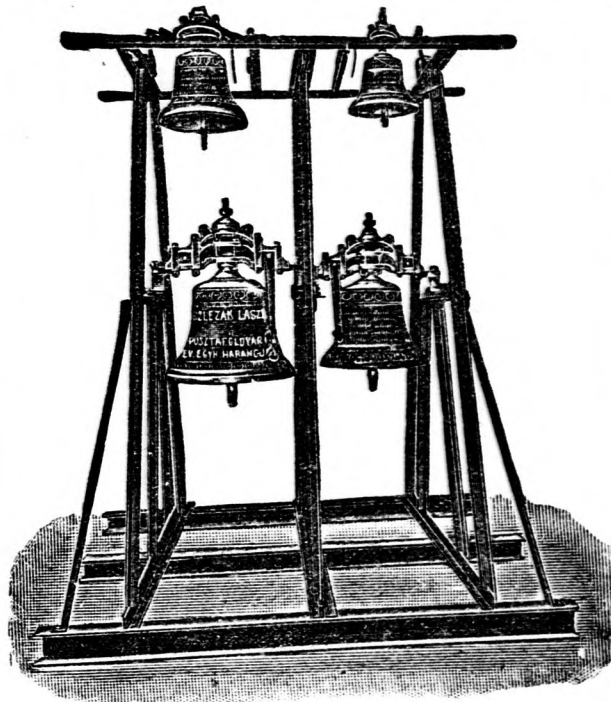
Budapest, VI., Vilmos császár-út 25.

Befizetett alap- és tartaléktőke: 2,550.000,000 pengő

**MAGYAR LESZÁMITOLÓ-
ÉS PÉNZVÁLTÓ-BANK
DEBRECENI FIÓKJA**

(Alapított az 1829-ik évben.)

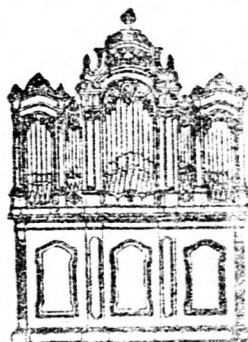
Telefonok:

Bankosztály: 35 és 9-41
Áruosztály: 11-66 és 11-67**Debrecen, Piac-utca 26-28.**
(Városi bérpalota)**SZLEZÁK LÁSZLÓ**harang-ércöntőde, harangfelszerelés és haranglábgyár
BUDAPEST, VI, FRANGEPÁN-UTCA 77. SZ.
(Saját házában). A nyugati pályaudvartól induló BUR vasúti „ÖR-
HAZ” megállóhely A) B) C) J) kocsikkal. Telefon: Lipót 913-53.

Az 1900. évi párizsi világ-, 1921. és 1923. évi vas- és gépipari kiállításokon aranyéremmel kitüntetve. Számos egyházi elismerőlevél és az 1925. Orsz. Kézművesipari Tárlat versenyén a m. kir. korm. díszoklevelével kitüntetve és az 1926. évi kézműipari kiállításán a m. kir. koronázás díszoklevelével kitüntetve.

FITTLERSÁNDORorgona és harmónium gyára
Pesterzsébet, Határ-ut 20.

Készít:

**Új Orgonákat,
Orgonasípkokat,
iskolai és templomi
Harmóniumokat.**Javítások gyorsan, szak-
szeresen mér-ékelt árákért
Arjegyzék eskütségetés díjtalan

ALAPÍTÁSI ÉVI 1910-BEN

„DANKÓ” Temetkezési Vállalat

(Tulajdonos: EKLI JÓZSEF.)

**DEBRECEN,
KOSSUTH-U. 6. SZÁM.**

Telefon: nappal 322.

Telefon: éjjel 66. sz.

M. kir. Tisza István tudományegyetemi klinikák, Állami gyermekmenhely, Honvédkórház, Református árpoda,
Debrecen szabad királyi város szállítója.**TELEP ÉS KOPORSÓGYÁR: DOMB-UTCA 16. SZ.,**
ahol éjjel is a gyászoló közönség rendelkezésére állunk.

Olcsó árak. ♦ Szolid közölgetés. ♦ Előnév fizetési feltételek. ♦ Temetéseket vidéken is vállalunk.

KARDOS LÁSZLÓ

DEBRECEN, KOSSUTH-U. 9

VÁSZON—FEHÉRNEMŰ
és KELENGYE szaküzlet.

ALAPÍTÁSI ÉV 1831.

4—4

KIVALÓ ANYAGOK! — HATÁROZOTT ÁRAK

IFJ. SZÁNTÓ JÓZSEF

papi-, úri- és egyenruhakészítő szabó cég
HÓDMEZŐVÁSÁRHELY, FŐTÉR (SARJÁT HÁZ)

Számos elismerővel művészi, jó munkáért.
Éremkitüntetések különböző kiállításokról.

Legcélszerűbb ajándék lelkész urak részére a palást.

Cégem eddig 5000 palástot szállított s munkáért a legnagyobb haszon
és jutalom az elismerőlevelek voltak. Kérem a megrendelések hásonló
ajándékrendeléseit.

Tisztelettel IFJ. SZÁNTÓ JÓZSEF, az „ORLE” szabója.

T. SZÁNTÓ JÓZSEF úrnak

HÓDMEZŐVÁSÁRHELY.

Ref. egyházközségünk előjárósága fiatal s.-lelkészünket, ki
ideiglenes kiküldetésének ideje alatt a hívek szeretetét nagy
mértékben megnyerte, közelebbi eltávozásakor emlékül egy
papi palásttal akarja megajándékozni. Az egyházi lapokból
értesültünk, hogy uraságod ref. papi díszruhák és palástok
szolid kiállításával a lelkészek tetszését és megalégedését vívta
ki. Ezért felkérem, sziveskedjék engemet lehetőleg postafordultával értesíteni, körül-belül 100 korona elegendő volna-e
egy szebb palástért. Még csak arra kérem, sziveskedjék figye-
lembe venni, hogy a palásttal egy jeles képzettségű, nemes
ambíciójú, általánosan kedvelt kezdő fiatal pap érdemeit óhajt-
juk jutalmazni. Vagyis inkább ezzel is arra serkenteni, hogy
magát tovább képezze, fejlessze. Éppen azért óhajtánók, hogy
az ilyen ajándéktárgynak alkalmas legyen úgy minőség, mint
kiállítás tekintetében.

Besztercén (Erdély) 1909 szept. 15-én.

Szives üdvözléssel: Ráduly János, presbiter.

T. SZÁNTÓ JÓZSEF úrnak

HÓDMEZŐVÁSÁRHELY.

Készséggel sietek kijelenteni, hogy az Ön által szállított
palásttal ifjú lelkészünknek nagy örömet szerezünk.
Fogadja szép munkájáért az előjáróság teljes elismerését.

Tisztelettel. Ráduly János, presbiter.

T. SZÁNTÓ JÓZSEF szabó mester úrnak

HÓDMEZŐVÁSÁRHELY.

Alulírott, Szántó József úrral egy papi reverendát készít-
tettem és azzal meg vagyok elégedve.
Debrecen, 1909 ápr. 24.

Hazafias tisztelettel: Eröss Lajos, ref. püspök

SESZTINA LAJOS

vásnagykereskedése

Debrecen.

Alapította 1819-ben Sesztina János.

*

A háztartás, mezőgazdaság és ipar körébe vágó

összes vasárú

állandó nagy raktára.

Telefon 6.

MOST MEGJELENT

egyházi-, irodalmi

könyvujjdonságok:

- Czeglédy Sándor: Sylvester bibliai kézi-
könyve . . . . . K 30,000.—
- Czeglédy Sándorné: Szent fogadástétel
(Konfirmációi emlék) . . . . . 4,500.—
- Czeglédy Sándor: Követlek uram . . . . . 6,000.—
- Gyülvész István: Én vagyok az út (Egy-
házi beszédek) . . . . . 18,000.—
- Hastings: A mintakép . . . . . 50,000.—
- Herpay Gábor dr.: Nemes családok Hajdú-
vármegyében . . . . . 100,000.—
- I Fioretti di San Francesco: Assisi szent
Ferenc kis virágos kertje. (For-
ditotta: Tormay Cecilia) . . . . . 22,500.—
- Kesztyűsné Balogh Margit: Te benned
bízunk (Történeti kis regény . . . . . 6,000.—
- Kesztyűsné Balogh Margit: Lélekrablás . . . . . 8,000.—
- Kováts Tibor tanár: Karénekeskönyv
(Zsoltarok és dicsérek a magyar
református egyházi énekkarok szá-
mára) . . . . . 45,000.—
- Makkai Sándor: Aratás (Előadások, Ecc-
lesia, Militans Beszédek, Feltáma-
dunk. Művészet és Irodalom) . . . . . 85,000.—
- Ravasz László: Emberélet útjának felén . . . . . 125,000.—
- Révész Imre: Mennyei nász dal . . . . . 25,000.—
- Szabó Dezső: A magyar protestánsizmus
problémái . . . . . 12,500.—
- Uray Sándor: Lelkeszi szolgálati napló
(Minden református lelkésznek nél-
külözhetetlen) . . . . . 50,000.—
- Vásárhelyi János: Megvigasztaltatva—
vigasztalni . . . . . 87,500.—
- Vass Vince: Baptisták, Nazarénusok,
Methodisták, Üdvhadsereg, Advent-
tisták, Nemzetközi Bibliatanulók . . . . . 18,000.—
- Vass Vince: Jókai kálvinizmusa . . . . . 5,000.—
- Záborszky János: Bibliaolvasó kalauz
(Nyolc hétre napi jegyzetekkel) . . . . . 4,800.—

MÉLIUSZ KIS KÖNYVTÁR . Szerkeszti Uray Sándor.

A 10 füzet együtt 45.000 korona.

A fenti művek kaphatók és megrendelhetők a

„MÉLIUSZ”

könyv-, papír-, írószerszám- és
zenemű kereskedésében

Debrecen, Ferenc József-út 26.

TELEFON 1 2-70.

Postai megrendeléseket pontosan és azonnal expedálunk.